

CRITERIS TÈCNICS I RECOMANACIONS SANITÀRIES, AMBIENTALS I DE BENESTAR ANIMAL DE GESTIÓ DE COLÒNIES FELINES¹

El mes de gener de 2017, la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat va convocar un seminari tècnic sobre els problemes generats per espècies domèstiques assilvestrades o invasores, en el qual participaren vint i un tècnics de medi ambient, sanitat animal i humana, consells insulars i ajuntaments. S'hi va acordar redactar el present document, que pot servir d'ajuda a les administracions locals en relació a la gestió de colònies felines. A partir de les aportacions fetes al seminari, els biòlegs i veterinaris. Rafel Mas i Joan Mayol (SPE), Ramon García (Sanitat), Francisco Rigo (Ramaderia), Pere Morell (Aj. de Palma) i Víctor Colomar (COFIB) han redactat els presents criteris que tenen caràcter indicador per les autoritats de l'administració local competents en aquesta matèria.

INTRODUCCIÓ:

Les colònies felines contribueixen a un cert control de moixos assilvestrats o orats, però no eviten totalment els problemes sanitaris, de benestar animal o ambientals que s'hi associen:

Els principals impactes i riscos associats als moixos assilvestrats a zones urbanes i rurals es poden agrupar en quatre tipologies generals, que són:

- Salut pública i conflictivitat social: problemes i molèsties a persones, i a les seves propietats, que conviuen pròximes a colònies (depredació de fauna domèstica, robatoris de menjar, risc ocasional de rapinyades i mossegades, transmissió de malalties), concentració de deposicions i orins, enterrament de les femtes a jocs infantils o horts urbans, i acumulacions de restes de menjar aportades, de forma descontrolada per part d'alguns ciutadans.
- Accidents de trànsit i atropellaments: provoca mortalitat de moixos, empitjorament de les seves condicions de salut i risc d'accidents a persones. Així mateix, i de forma més localitzada, situacions de risc en operacions aeroportuàries.
- Increment de malalties a moixos amb propietari: risc de contreure malalties per mor del contacte amb moixos no controlats sanitàriament.

¹ El present document ha estat elaborat per veterinaris, biòlegs i altres tècnics de les administracions, i valora exclusivament els aspectes ambientals i sanitaris, sense tenir presents els aspectes sociològics i sentimentals que poden formar part de les circumstàncies concretes de cada cas.

- Afectació de la biodiversitat local: davallada en la densitat d'espècies silvestres i desaparició de poblacions locals d'aquestes espècies de fauna rural i urbana.
- Afectació de la densitat d'espècies cinegètiques: depredació d'espècies d'interès cinegètic.

Es poden diferenciar quatre tipologies de moixos:

- 1) **Assilvestrats**: viuen i se reproduïxen a la natura, i sobreviuen de la caça i de ~~de~~ residus orgànics. Cap de les seves necessitats és satisfeta intencionalment per les persones. Són els que causen el màxim impacte, per destrucció d'espècies protegides i cinegètiques, resultant limitants per aquestes. Hi ha estudis que els identifiquen com a la principal amenaça per la vida silvestre, amb un nombre de preses anuals que pot arribar a 23-46 aucells i 129-338 petits mamífers. Són capaços de capturar animals de mida similar a la seva talla (conills).
- 2) **Sense sostre o orats**: són similars als assilvestrats, en alguns sentits, però aquests es troben en àmbits urbans o rurals, amb certa relació amb les persones. Poden dependre d'alguns recursos proporcionats pels éssers humans, però no tenen propietari. Tenen capacitat de dispersió i de sortida dels àmbits urbans.
- 3) **Colònies de moixos sense sostre**: Assimilables a orats concentrats, als quals persones autoritzades per part de l'administració competent que els proporcionen menjar, els capturen per esterilitzar, els identifiquen (Microxipat) i es responsabilitzen del seu benestar.
- 4) **Animal de companyia** en sentit estricte: moixos que són propietat d'un individu o llar. Els seus propietaris cobreixen les seves necessitats. Els moixos animals de companyia que tenen accés a la via pública, haurien de tenir controlada la capacitat reproductora i estar identificats (microxipats). Segons alguns estudis poden capturar 18 aucells a l'any i 21 petits mamífers.

Les **colònies** poden tenir menys impacte que els sense-sostre, però molt més que els domèstics. Es poden considerar en una situació controlada i una fase per reduir les poblacions de moixos, però segueixen tenint una sèrie d'impactes i riscos, ja esmentats anteriorment:

- Transmissió de malalties i agressions a humans.
- Capacitat predatòria: destrucció de la fauna silvestre urbana i de la fauna silvestre en el medi rural i natural.
- De benestar animal: moixos assilvestrats i rodamons poden patir malalties, fam, paràsits i atropellaments, actes vandàlics i enverinaments.

El present document és fruit del taller tècnic sobre impactes d'espècies domèstiques sobre el medi ambient desenvolupat a la direcció general d'espais naturals i biodiversitat el dia 25 de gener de 2017, en el que participaren membres de les següents entitats i

institucions públiques: Servei de Ramaderia, Servei de Protecció d'Espècies i Servei d'AMA de la Conselleria d'Agricultura i Pesca; Direcció General de Salut; FELIB; representats dels Consells de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera; Ajuntament de Calvià, Ajuntament de Palma (Son Reus); COFIB; i Natura Parc.

CRITERIS SUGGERITS

En referència a l'adaptació de la normativa municipal al respecte dels felins, es suggereix l'aplicació dels següents criteris que s'especifiquen a continuació, amb l'objectiu de reduir els impactes i riscos associats.

És important establir les diferències entre les colònies de moixos autoritzades per l'ajuntament i les que es troben fora de cap control administratiu. Cal tenir present, que com a norma general, i amb l'excepció del cas dels responsables de colònies felines autoritzades, alimentar els animals a la via pública no ha d'estar permès.

Criteris generals

1. Prèviament a l'elaboració d'un Programa Municipal de Colònies Felines, s'analitzaran els mitjans tècnics personals (veterinaris, inspectors, cuidadors i altres col·laboradors) i econòmics, necessaris per elaborar el programa i realitzar els seguiment del mateix.
2. Els animals presents a la colònia s'han de considerar responsabilitat dels cuidadors, sota la supervisió i autorització del Ajuntament. El nombre de cuidadors/responsables de cada colònia hauria de ser com a mínim de tres. L'autorització ha de ser temporal i renovable (inicialment 2 anys). En la primera autorització (procés de creació) es podran observar moixos sense marca (no esterilitzats), però en les renovacions tots els moixos de la colònia han de estar marcats i esterilitzats, sense perjudici de la presència de noves incorporacions (per abandonaments oportunistes o noves arribades puntuals), que quan es detectin hauran de ser objecte de seguiment per esterilització.
3. Les colònies han de ser sol·licitades per escrit pels particulars que se'n voler fer càrrec i autoritzades per escrit de forma expressa per part de l'autoritat municipal, condicionades sempre al compliment de les condicions que s'estableixin.
4. La mida de la colònia ha de ser, com a màxim, de 10 exemplars per no generar conflictes amb els veïnats, sense perjudici de situacions excepcionals i temporals. Caldrà consens veïnal previ a la sol·licitud, que bé s'acreditarà pel mateix sol·licitant o bé es faran les comprovacions municipals necessàries.
5. La colònia ha de tenir una àrea per deposicions (areners). Els areners s'han de disposar a zones de fàcil accés per tal que puguin ser netejats cada dia i allunyats de zones de pas de persones per evitar molèsties per olors.

6. Els animals han d'estar vacunats, desparasitats, esterilitzats, marcats amb senyal de cunya a l'orella i identificats amb Xip.

Críteris sanitaris humans i de seguretat

1. No es poden ubicar colònies a centres sanitaris, hospitals, centres escolars, residències de gent gran, residències d'infants, i les que estiguin al seu voltant, es mantindran una distància mínima de 500 m.
Aquest extrem també serà d'aplicació en el cas de les residències de gent gran, sense perjudici que aquests centres puguin establir convenis de conveniència terapèutica o puguin demanar i acreditar la idoneïtat de la responsabilitat d'una colònia controlada.
2. Les presència de colònies felines és incompatible amb parcs amb jocs infantils.
3. La localització d'una colònia de moixos és incompatible amb zones aeroportuàries², i en cap cas es podrà situar a menys de 500 m.

Críteris de sanitat i benestar animal

1. La totalitat dels exemplars de la colònia seran vacunats, sempre que sigui tècnicament possible i el seu estat fisiològic ho permeti. Es recomana que la vacunació sigui anual per a leucèmia feina i trivalent (panleucopènia felina, calicivirus felí i herpesvirus felí).
2. Esterilització, mitjançant el mètode de Captura-Castració-Alliberament, preferentment abans dels 6 mesos d'edat.
3. Control parasitològic del medi mitjançant tractaments periòdics a les zones de descans i alimentació (mensualment).
4. El seguiment de la colònia el farà un veterinari clínic que pugui acreditar formació en medicina poblacional felina, amb inspeccions com a mínim cada 6 mesos. Aquest manescal establirà un protocol de maneig de la colònia.
5. Sacrifici humanitari dels exemplars amb les malalties infeccioses o transmissibles a humans: Virus de la leucèmia felina (FeLV), Panleucopènia (FPV), Peritonitis infecciosa felina (FIP), Virus de la immunodeficiència felina (FIV). L'aplicació d'aquesta mesura, requereix, com és natural de la realització de la prova FeLV/FIV. Així mateix es realitzarà el sacrifici d'animals malalts i irrecuperables fisiològicament, d'acord amb informe veterinari.
6. Realitzar assistència mèdica necessària als exemplars que presentin símptomes/lesions, amb aïllament de la colònia si els serveis veterinaris ho consideren necessari.

² Proposta redactada en base a incidents de moixos amb aeronaus a l'aeroport de Son Sant Joan.

En quan al **virus de la ràbia**, en el cas de detectar-se, s'aplicarà el Pla Nacional de Contingència Contra la Ràbia Animal.

7. Les colònies estaran allunyades de vies de comunicació ràpida. En tot cas, seran inadmissibles a rotondes o llocs amb risc d'atropellament pels animals.
8. La freqüència i dosificació d'alimentació s'establirà en relació al nombre d'animals presents, evitant que quedi sobrant i disponible menjar, que pugui quedar a l'abast de rates i gavines.
9. Les condicions d'higiene de la colònia seran responsabilitat dels cuidadors i seran estrictes en quan a les condicions ambientals, així com en les condicions de neteja de menjadores i bevedors.

Criteris ambientals

1. Les colònies són inadmissibles als espais rurals. Sols en espais urbans, estaran situades com a mínim a 200 m del medi rural.
2. No s'autoritzarà cap colònia a menys de 500 m d'un espai natural protegit (Parc naturals, Reserva natural o Paratge natural) o de ZEPA (Zona d'Espacial Protecció per a les Aus).
3. A parcs i jardins que puguin tenir fauna ornitològica silvestre d'especial rellevància no seran permeses.
4. Per a l'autorització de les colònies felines seran prioritàries les localitzacions a solars i en tot cas a zones verdes "dures" (és a dir parcs amb reduïdes extensions de zones vegetades).
5. Es prendran totes les mesures possibles per tal que l'aigua i l'aliment siguin inaccessibles a altres espècies (aucells, dragons, etc.), per tal d'evitar riscos d'exposició a la depredació dels moixos que constitueixen la colònia.

SUPERVISIÓ MUNICIPAL

1. L'Ajuntament tindrà en tot moment potestat per dur a terme la supervisió de l'estat de les colònies felines, així com de mantenir o modificar els criteris de gestió de les mateixes.
2. L'Ajuntament tindrà potestat per dur a terme accions de retirada d'exemplars en aquells punts i colònies a on no es compleixin els requisits de manteniment del nombre d'exemplars autoritzats, de l'estat sanitari dels mateixos o del manteniment i bon funcionament de dita colònia.
3. L'Ajuntament realitzarà una inspecció inicial en el moment previ a qualsevol autorització de nova colònia, de forma prèvia a les renovacions d'autorització,

quean es produeixin renúncies i totes les inspeccions de seguiment i control que consideri necessàries.

4. L' Ajuntament crearà un registre municipal de colònies i cuidadors autoritzats.
5. La ubicació de les colònies estarà senyalada amb cartells explicatius i divulgatius del funcionament de les colònies.
6. Els cuidadors disposaran d' un carnet identificatiu com a persones autoritzades.

PENALITZACIÓ

L' incompliment d' alguna de les obligacions aquí exposades serà comunicat per escrit a les persones cuidadores-responsables de la colònia, i en cas de reincidència, se'ls retirarà l' autorització per continuar en la seva responsabilitat de cuidador-responsable-col·laborador.

RECOMANACIONS

Formació prèvia dels cuidadors/responsables de les colònies.

Seguir les recomanacions i intruccions de qualsevol document de bones pràctiques, que inclogui el desenvolupament complementari dels criteris, incorporant els suggeriments dels cuidadors de colònies, prèvia valoració dels seus efectes, sense perjudici de les disposicions que s' incloguin en les ordenances municipals.

Educar el públic tinència responsable dels animals de companyia i que el moix és un bon animal de companyia, sempre que el control del propietari sobre l' animal sigui complet.

L' impacte dels moixos és responsabilitat directa del propietari, però són els propis felins que en poden ser víctima directa. CAP MOIX SENSE CASA, CAP MOIX SENSE AMO.

Palma, Maig de 2017